

Armádny generál, hrdina ČSSR a ZSSR, nositeľ Leninovho radu a ďalších 64 vyznamenaní. Veliteľ a „otec“ našich vojakov od Sokolova cez Duklu až po Prahu. Po vojne prvý minister národnej obrany. Vlastenec v službách našej republiky, ktoré preukázal nie slovami, ale činmi. Skromný človek s veľkým Č, ktorý sa nehral na generála. Keď strádali v bojoch jeho vojaci, strádal aj on. Vždy vedel, kde je jeho miesto. Obdivuhodný človek.

- CZ24 News | 8. srpna 2020

Armádny generál, hrdina ČSSR a ZSSR, nositeľ Leninovho radu a ďalších 64 vyznamenaní. Veliteľ a „otec“ našich vojakov od Sokolova cez Duklu až po Prahu. Po vojne prvý minister národnej obrany. Vlastenec v službách našej republiky, ktoré preukázal nie slovami, ale činmi. Skromný človek s veľkým Č, ktorý sa nehral na generála. Keď strádali v bojoch jeho vojaci, strádal aj on. Vždy vedel, kde je jeho miesto. Obdivuhodný človek.

Ale aj jeho sa dotkli stranické čistky v 50-tych rokoch minulého storočia. Svoboda vedel bojovať proti viditeľnému nepriateľovi. Neviditeľný nepriateľ zosnoval svoju pavučinu, v ktorej uviazol aj Ludvík Svoboda. Operácia sa volala Splinter Factor a bola zameraná na odstraňovanie stranických a vládnych špičiek krajín východnej Európy. Organizovaná bola neslávnou CIA a maniakom vo funkcii jej riaditeľa Allenom Dullesom. Do americkej pasce sa chytilo veľa politikov, pretože aj mnohí vedúci predstavitelia krajín východnej Európy vtedy ešte Američanom dôverovali a ich informácie považovali za pravdivé. (viac na Operácia CIA Splinter Factor).

V roku 1968 sa so Svobodom stretol redaktor Rolníckych novín Karel Hájek, ktorý s ním urobil rozhovor:

Okolo Svobodu sa začínali sťahovať pavučiny intríg už od roku 1947. Stal sa predmetom záujmu tajných služieb z podhodených materiálov CIA. V kompromitujúcich materiáloch neznámeho pôvodu sa tvrdilo, že je špiónom britskej Intelligence Service (SIS), že vozí dôstojníkov do Plzne k Američanom, ktorí tam vtedy boli a že im odovzdáva tajné informácie. Dokonca, že pripravuje prevrat. Vážne obvinenia. Tí čo ho chceli dostať do väzenia však váhali. Svoboda bol pojem slobody. Svoboda o ničom nevedel. A potom prišiel z Moskvy fingovaný telegram so stručným textom: „Stalin Svobodovi neverí“. To stačilo na to, aby vtedajšia štátna mašinéria Svobodu v novembri 1952 uväznila. Podiel na jeho uväznení mal aj divízy generál B. Reicin, ktorý pripravoval a realizoval čistky v armáde. Nakoniec ho štátna mašinéria zomlela a Reicin bol v decembri 1952 popravený. Svoboda bol z väzby prepustený tiež v decembri 1952. Stalo sa tak na základe konania recepcie v novembri 1952 v Moskve, poriadanou československým veľvyslanectvom. Na slovanských

receptiách a teda aj ruských (vtedy sovietskych) bolo zvykom, že sa pripíjajú slávnostné prípitky významným ľuďom alebo udalostiam. Prípitok predniesol aj generál Kozlovskij: „Pripíjam na zdravie generála Svobodu“. Sovieti nevedeli čo sa deje so Svobodou. Na recepcii Kozlovskému potom diplomati vysvetlili celú situáciu. Generál Kozlovskij to oznámil Stalinovi, ktorý potom poslal tentoraz pravý telegram do Prahy: „Prosím prepustite generála Svobodu“.

Generál Svoboda v rozhovore s Hájkom reagoval nasledovne:

„Ale ak si myslíte, že moje prepustenie bolo ľahkou vecou, tak to sa mýlite. Prišiel ma navštíviť do väzenia Karol Bacílek odovzal mi pozdrav od Klementa Gottwalda a povedal, že moje väzenie je viac-menej omylom. Ale prečo tu teda sedím, hovorím Bacílkovi. Báli sme sa, aby ste nám neutiekli alebo, aby ste nespáchali samovraždu povedal on. „

Bacílek Svobodu ešte chvíľu vypočúval a asi po týždni ho z väzenia prepustili. Hľadal si zamestnanie a začal pracovať na jednom JRD. (Jednotné roľnícke družstvo). Keď prišiel do Československa na návštevu Chruščov, pýtal sa hneď na Svobodu. Svobodu museli nepriamo rehabilitovať (bez medializácie). Chruščov sa vyjadril o tom ako si sovietsky ľud váži Svobodu a vyslovil svoj názor, že by Svoboda mal byť členom vlády.

Keď bolo výročie bojov na Dukle zavolať si Svobodu Novotný. Drsne mu oznámil: „Budeš hovoriť pri pamätníku, ale nebudeme uverejňovať, že si bol rehabilitovaný“. Svoboda sa vzoprel ani nie tak pre seba ako pre ostatných, ktorí boli nespravodlivo odsúdení a ktorým nebola vrátená občianska dôstojnosť. Novotný sa na Svobodu nahneval a Svoboda sa členom vlády vtedy nestal. Paradoxne po abdikácii Novotného v marci 1968 sa Svoboda stáva prezidentom. Bol prvým prezidentom, ktorý bol volený tajnou voľbou. Z 288 hlasov získal 282. Božie mlyny melú pomaly, ale isto. Svoboda musel vybojovať ešte jeden ťažký boj po vpáde vojsk Varšavskej zmluvy v auguste 1968. Mal obrovskú zásluhu na usporiadaní pomerov bez krviprelievania, pretože z minima možností vyťažil maximum. Svobodu mali ľudia radi. Neskôr chodil do podnikov, družstiev, debatoval o ďalšom vývoji spoločnosti už v podmienkach federácie. Mal zásluhu aj na naštartovaní ekonomiky po krízových udalostiach.

V marci 1973 bol zvolený druhýkrát do funkcie prezidenta. Mal však už po životných útrapách oslabený organizmus a podlomené zdravie. Chcel podať demisiu už koncom roka 1974, avšak Gustáv Husák, vtedy 1. tajomník KSČ jeho demisiu neprijal. Stalo sa tak až na základe prijatia ústavného zákona o skrátenom volebnom období v roku 1975 z dôvodu nemožnosti vykonávania úradu prezidenta. A tak sa v roku 1975 prezidentom Československa stáva Gustáv Husák.

Statočné srdce Ludvíka Svobodu dotĺklo 20. septembra 1979. Česť jeho pamiatke.

Ivan Štubňa